Цæйут, æфсымæртау, радтæм нæ къухтæ
Абон кæрæдзимæ, Иры лæппутæ!..

Цæгат Ирыстоны республикон адæмон газет
Республиканская народная газета Северной Осетии

РÆСТДЗИНАД

№ 183 (25669)

Газет цæуын райдыдта 1923 азы 14 мартъийы – газета издается с 14 марта 1923 года

2022 азы 5 октябр — кæфты мæйы 5 бон, æртыццæг

Аргъ 10 сомы

КÆСУТ НОМЫРЫ:

2 РЦИ-АЛАНИЙЫ СОЦИАЛОН-ЭКОНОМИКОН УАВÆР

3 КУЫД КАДДЖЫН У ДÆ НОМ
Удуæлдай фыдæбон

4 ЧИНГУЫТЫ ТÆРХÆГЫЛ
Зæриндагæй нывæст поэзи

5 октябр — Ахуыргæнæджы бон

Арфæтæ

ЗЫНАРГЪ АХУЫРГÆНДЖЫТÆ ÆМÆ ПЕДАГОГОН КУЫСТЫ ВЕТЕРАНТÆ!

Зæрдиаг арфæ уын кæнын уæ профессионалон бæрæгбон — Ахуыргæнæджы боны фæдыл. Уæ зæрдиаг куыстæн аккаг аргъ скæнын тынг зын у. Сымах стут, сывæллæттæн зонындзинæдтæ чи лæвар кæны, чи сæ хъомыл кæны æмæ сæ нæ алфамбылай дунеимæ, цардимæ чи зонгæ кæны, бæрзонд удварны фæндагыл сæ чи 'фтауы, уыдон.

Махæй алчидæр йæ зæрдыл дары, куырыхон зонды, культурæ æмæ адæймагдзинады хуыздæр минæвуджыты дæнцæг нын чи уыд, уыцы ахуыргæнджыты. Æхсызгон хъуыддаг у, ахуыры уавæртæ тагъд ивгæ рæстæджы уæддæр уыцы барæнтæ уæ куысты бындур кæй сты, уый.

Цæгат Ирыстоны ахуыргæнджытæ уыдысты æмæ сты нæ сæрыстырдзинад. Республикæйы ахуыргæнджытæ арæх æмæ æнтыстджынæй архайынц æппæтуæрæсеон æмæ дунеон конкурсты, сæ дæсныдзинад æмæ курдиат æвдисгæйæ. Уыдонæн се 'нтыстдзинæдтæ æмæ сфæлдыстадон гæнæнтæ ныфс дæттынц, ахуырады системæйы рæзт фидар къухты кæй ис, уымæн.

РЦИ-Аланийы æппæт ахуыргæнджытæ æмæ педагогон куысты ветерантæн мæ зæрдæ зæгъы фидар æнæниздзинад, сабырдзинад, ног профессионалон бæрзæндтæ æмæ стыр амонд.

Сергей МЕНЯЙЛО,
Республикæ Цæгат Ирыстон-Аланийы Сæргълæуузæг

ИРЫСТОНЫ ЗЫНАРГЪ АХУЫРГÆНДЖЫТÆ!

Уæ профессионалон бæрæгбоны фæдыл уын зæрдæбынæй арфæ кæнын. Цы куыст кæнут, уый у æппæты хæрзаудæндæр æмæ бæрнондæр. Ахуыргæнæг уæвын нысан кæны, зонындзинæдтæм адæймаджы зæрдæйы уарзондзинад æвзæрын кæнын, раст фæндагыл сæ æвæрын æмæ сын уды хъарм дæттын. Алкæмæндæр нæ ис абон дæр, нæ зæрдæйы арфы мысинагæн чи баззад, ахæм уарзон ахуыргæнæг. Уый нæ хуыдта, дунейы рæсугъддæр ахорæнтæй нывæст чи у, уыцы зонындзинæдты бæстæмæ, уæрæхдæр нын кодта не 'мбарынады арæнтæ, æнæбафиппайгæ никуы фæци нæ курдиат æмæ нæ бæллицтæ. Нæ чысыл уæнгты нын хъару уагъта ныфс æмæ йæ æгæрон уарзтæй. Уый у, уыцы ахуыргæнæг, абон нæ стыр бузныг зæгъын кæмæн фæнды.

Алкæмæндæр зындгонд ныв "Знание-сила", иннæ азтæй хъауджыдæр, абон тынгдæр ахсджиаг у. Уымæн æмæ ныр профессионалты рæстæг ралæууыд. Фæлæ зонындзинæдтæм цымыдисдзинадæн та бындур скъолайы æвæрд цæуы. Предмет бауарзын кæнын æмæ ахуырдзауы ногдзинæдтæ раргом кæнынмæ хонын у алы ахуыргæнæджы хæс.

Ацы рæсугъд бæрæгбон ахуырады къабазы кусджытæ æмæ фæллойы ветерантæн арфæ кæнын сæ куыстыл æнувыддзинады, зонд æмæ куырыхон уæвыны æмæ рæзгæ фæлтæрмæ сæ уарзондзинады фæдыл. Æнæниз, амондджын ут, æмæ бирæ ног æнтыстдзинæдтæ уæ къухы 'фтæд.

ТУСКЪАТЫ Таймураз,
Республикæ Цæгат Ирыстон-Аланийы Парламенты Сæрдар

Хæрзиуджытæ — хуыздæртæн

Сыгъзæрин, бæркадхæссæг фæззæг... Адæймаг уалдзæг хоры нæмгуытæ байтауы, фæззæг та сæ хъæздыг тыллæг райсы. Ахуыргæнæджы дæсныйад дæр цыма уыимæ ис абарæн. Ахæм адæймаг нæй, æвæццæгæн, æмæ йæ фыццаг ахуыргæнæджы чи не 'рхъуыды кæны.

Ахуыргæнæг цы хоры нæмгуытæ байтауы ахуырдзауты зæрдæты, уыдонæй арæзгæ у нæ адæмы, нæ бæстæйы фидæн, йæ сомбон. Скъола сывæллæттæн свæййы сæ дыккаг хæдзар, æмæ къонайы хъарм уым банкъарынц ахуыргæнæгæй. Уымæ гæсгæ хуымæтæджы нæ рауад афтæ, афæдзы рæсугъддæр афонтæй иуы æппæтдунеон Ахуыргæнæджы бон кæй бæрæг кæнæм, уый. Æрмæст, азты сæрты ахизгæйæ, бамбарæм, цас тых æмæ хъару схардз кæны ахуыргæнæг, цæмæй æхсæнадæн, бæстæйæн аккаг хъæбултæ бахъомыл кæна.

РЦИ-Аланийы Сæргълæууæг **Сергей Меняйло** кадджын уавæры арфæ ракодта нæ республикæйы ахуыргæнджытæн:

— Зынаргъ ахуыргæнджытæ! Арфæ уын кæнын уæ профессионалон бæрæгбоны фæдыл. Алчидæр уæ зæрдиагæй æххæст кæны йæ хæстæ. Бузныг уын зæгъæм уæ зын, фæлæ кадджын архайды тыххæй.

Махæй алчидæр хорз хъуыды кæны йæ фыццаг ахуыргæнæджы. Уыдон нæ царды арæзтой раст фæндагыл. Сæ зонындзинæдтæ, сæ зæрдæты хъарм æнæвгъауæй лæвар кодтой махæн. Уæ куыст æнцон нæу, хатгай бузныг дæр нæ зоны, фæлæ уæддæр æппæт хъарутæй архайут, цæмæй уæ ахуырдзаутæ райсом нæ бæстæйæн аккаг фидæн уой, ууыл. Абон арфæ кæнын æппæт ахуыргæнджытæн, уыдонимæ — нæ республикæйы ахуырады къабазы ветерантæн дæр. Мæ зæрдæ уын зæгъы фидар æнæниздзинад, фæрныгад æмæ ног профессионалон æнтыстдзинæдтæ, — загъта Сергей Меняйло.

РЦИ-Аланийы Сæргълæууæджы Бардзырдмæ гæсгæ педагогон архайд æмæ бæрзонд профессионализмы тыххæй Республикæ Цæгат Ирыстон-Аланийы сгуыхт ахуыргæнæджы ном лæвæрд æрцыд:

Дыгуры районы Николаевскы хъæуы астæуккаг ахуырадон скъолайы райдайæн кълæсты ахуыргæнæг **Любовь Бессарабæн**;

Æрæфы районы Цыколайы 3-æм астæуккаг скъолайы географийы ахуыргæнæг **Бичегкуты Риммæйæн**;

Алагиры 2-æм астæуккаг скъолайы уырыссаг æвзаг æмæ литературæйы ахуыргæнæг **Габолаты Жаннæйæн**;

Беслæны гимназы историйы ахуыргæнæг **Гуыриаты Надеждæйæн**;

Дыгуры районы Мустыздæхы астæуккаг скъолайы математикæйы ахуыргæнæг **Хъæдохты Аллæйæн**;

Горæтгæрон районы Æрхонкæйы 2-æм астæуккаг скъолайы химийы ахуыргæнæг **Иринæ Лысоконæн**;

Дигорайы 2-æм астæуккаг скъолайы ирон æвзаг æмæ литературæйы ахуыргæнæг **Мæрзаты Зæлинæйæн**;

Горæтгæрон районы Октябрыхъæуы 2-æм астæуккаг скъолайы географийы ахуыргæнæг **Мулдарты Светланæйæн**;

Æрыдоны 1-æм астæуккаг скъолайы физикæйы ахуыргæнæг **Людмилæ Сафоновайæн**;

Дзæуджыхъæуы 41-æм астæуккаг скъолайы уырыссаг æвзаг æмæ литературæйы ахуыргæнæг **Фидараты Беллæйæн;**

Беслæны астæуккаг скъолайы райдайæн кълæсты ахуыргæнæг **Татьянæ Халоянцæн**;

Æрæфы районы Лескены астæуккаг скъолайы райдайæн кълæсты ахуыргæнæг **Цæмæхъаты Верæйæн**.

Бирæ азты ахуырады къабазы æнтыстджынæй кæй кусынц, уый тыххæй Республикæ Цæгат Ирыстон-Аланийы ахуырады кадджын кусæджы ном лæвæрд æрцыд:

Дзæуджыхъæуы уæлæмхасæн ахуырады центры директоры фыццаг хæдивæг **Еленæ Астафьевайæн**;

Цæгат Кавказы арæзтадон техникумы директоры хæдивæг **Гæбуты Диляраейæн;**

Хъæбæлоты Билары номыл сывæллæтты сфæлдыстады республикон галуаны уæлæмхасæн ахуырады кусæг **Гъуцъунаты Ольгæйæн**;

Дзæуджыхъæуы Калоты Георгийы номыл профилон техникумы мастер **Валентинæ Елисеевайæн**;

Цæгат Ирыстоны ахуыргæнджыты зонындзинæдтæ фылдæр кæныны республикон институты хистæр методист **Зазиаты Андрейæн**.

Алыхуызон хæрзиуджытæ райстой иннæ ахуыргæнджытæ дæр.

ХЪОЙБАЙТЫ Галинæ
Къам systa
ХЪАЙЫРТЫ Дианæ

Зондамонæг æмæ …

Нысангонд æрцыд

РЦИ-Аланийы Сæргълæууæджы уынаффæ

Биасты Игор — нæ республикæйы Сæргълæууæджы æмæ Хицауады Администрацийы разамонæджы хæдивæг

Указ бафыста РЦИ-Аланийы Сæргълæууæг **Сергей Меняйло.**

Биасты Игор райгуырдис 1969 азы Æрæфы районы Сырх-Дыгуры. 1993 азы каст фæци Цæгат Ирыстоны Хетæгкаты Къостайы номыл паддзахадон университет. Ахуыртæ ацыд Уæрæсейы Мидхъуыддæгты министрады управленийы Академийы. Службæ кодта Цæгат Ирыстоны Мидхъуыддæгты оргæнты. Фæстаг фондз азы уыдис, УФ-йы национ гвардийы æфсæдты Федералон службæйы нæ республикæйы управленийы кадрты хайады хицау. 2021 азы сентябрæй абоны онг та — РЦИ-Аланийы Сæргълæууæджы управленийы разамонæг паддзахадон граждайнаг службæ æмæ кадрон политикæйы фарстаты. Хорзæхджынгонд у, "Ирыстоны Намыс" æмæ "Службæйы сгуыхтдзинады" 1,2,3 къæпхæнты майдантæй.

Æххуыс

Пъырыстыфты хъусынгæнинаг

Тæрхондоны пъырыстыфты федералон службæ фехъусын кодта, æфсæддонтыл арæзт закъоны хъуыддæгтæ æххæст кæныны мадзæлттæ бауромыны фæдыл.

Федералон закъон "Об исполнительном производстве"-йы 40-æм статьяйы дыккæгæм хайы, тæрхондоны пъырыстыфæххæстгæнæджы бар у, Уæрæсейы Федерацийы Гæрзифтонг тыхты службæйы кæнæ æндæр æфсæддон хæйтты æмæ оргæнты чи ис, уыцы хæсдарджыты куырдиæттæм гæсгæ сыл цы хъуыддæгтæ арæзт æрцыд, уыдон кæнæ бынтондæр сисын, кæнæ та сæ иу хай.

Хицауадæй

Ныхас — паддзахадон программæтæ æмæ проекттыл

РЦИ-Аланийы Хицауады Сæрдар ДЗАНАЙТЫ Барис сарæзта кусæг æмбырд министртимæ æмæ муниципалон скондты сæргълæуджытимæ. Ныхас цыдис, нæ республикæйы фæзуатыл национ проекттæ æмæ паддзахадон программæтæ æххæст кæныны, промышленон куыстуæтты къабаз, туризм, ахуырад, спорт æмæ культурæйы рæзтыл.

Паддзахадон программæтæ æххæст кæныны нырыккон уавæрыл раныхас кодта РЦИ-Аланийы экономикон рæзты министр **Кучиты Зауыр**. Куыд загъта, афтæмæй 2023 азæн федералон хицауады оргæнтæм ныридæгæн куырдиæттæ æрвыст æрцыд социалон æмæ инженерон инфраструктурæйы объектты фæдыл.

— Æххæстгæнæг хицауады оргæнтæй курын, 2023 азы æххæстгæнинаг объектты фæдыл информаци æрбадæттын, уымæй уæлдай, райдайут 2024 азæн бюджетон куырдиæтты фæдыл куысты пълантæ цæттæ кæнын, — загъта нæ республикæйы Хицауады Сæрдар.

Хицауады Сæрдар районты сæргълæуджыты 'ргом раздæхта, сæ фæзуатыл социалон инфраструктурæйы арæзтадон объекттæм бæлвырддæр цæстдарыны хъуыддагмæ. Дзырдæн, Алагиры районы уый у Уæллаг Бирæгъзæнджы дзæбæхгæнæн центрмæ фæндаджы арæзтад, Алагирæн йæхи мидæг та Центрон парчы хæрзвадат уавæртыл бацархайыны хъуыддæгтæ.

Беслæны рæзты генералон пъланмæ гæсгæ, хæрзаив кæны фæндаджы инфраструктурæ. Уынгтæ Окружная æмæ Пищевиковы фæндаджы уæлцъары цалцæджы куыстытæн та дихгонд æрцыд 240 милуан сомы.

— Нæ республикæйы Сæргълæууæг **Сергей Меняйло** нæ размæ бирæ хæстæ сæвæрдта, оперативон архайд чи домы, ахæмтæ. Цæуы бюджеты арæзт æмæ нæ, æнæмæнг, хъæуы архайын æппæт паддзахадон программæты дæр. Алы ног объекты ахадындзинад дæр республикæйæн ахсджиаг кæй у, уымæ гæсгæ кусут профилон федералон министрадтæ æмæ ведомствæтимæ, сæ æххæст кæныны мадзæлттæм биноныг кæсгæйæ, — фæци йæ ныхас Дзанайты Барис.

РЦИ-Аланийы Сæргълæууæджы æмæ Хицауады пресс-службæ

Дыгуры районæй

Ног рæвдауæндон — Хъарман-Сындзыхъæуы

Дыгуры районы Хъарман-Сындзыхъæуы байгом, сывæллæттæн 120 бынаты кæм ис, ног ахæм рæвдауæндон. Арæзт æрцыд национ проект "Демографи"-йы фæлгæты.

Рæвдауæндон байгом кæныны бæрæгбонмæ æрбацыдысты республикæйы ахуырад æмæ наукæйы министр **Алыбегты Эллæ**, Дыгуры районы сæргълæууæг **Цагъаты Сослан** æмæ районы бынæттон хиуынаффæйады администрацийы сæрдар **Туккаты Рустам**.

— Нæ республикæйы фылдæрæй-фылдæр кæнынц ног скъолатæ æмæ рæвдауæндæттæ. Ацы ног рæвдауæндонмæ Хъарман-Сындзыхъæуы цæрджытæ æнхъæлмæ рагæй кастысты, уымæн æмæ сæм рæвдауæндон раздæр нæ уыд, æмæ ныййарджытæ сæ сывæллæтты ластой æндæр хъæутæм. Ног равдауæндонмæ цы сывæллæттæ цæудзысты, уыдоны нымæц нырыдæгæн у 100. Уæлæмхасæн ахуырадæн дзы ис æппæт фадæттæ дæр, — загъта Алыбегты Эллæ.